

Hva kan du gjøre selv?

Ikke-faglærte kan kun utføre "mindre arbeider" på elektriske anlegg og elektrisk utstyr.

I denne sammenheng betyr "Mindre arbeider" følgende:

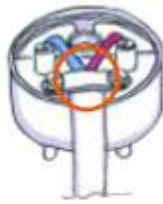
- Koble eller skifte topoledede støpsler i bevegelig ledning til og med 25 A med og uten jording.
- Koble til eller skifte topoledede skjøtekontakter og apparatkontakter og montere ledningsbrytere.
- Koble til lampetter, bordlamper etc. med bevegelig ledning og montere ledningsbrytere.
- Koble til og skifte lamper som henger i takkrok eller lignende tilkoblet med støpsel/stikkontakt, kronklemme eller "sukkerbit" dersom lampene ikke er å betrakte som en del av den faste installasjonen. Det må være strekkavlastning på selve ledningen slik at ledningen ikke belastes fysisk.
- Montere og skifte varmeovner dersom de har bevegelig ledning og støpsel.
- Skifte dekselet for koblingsbokser, brytere og stikkontakter, men ikke selve den veggfaste delen hvor ledningene er tilkoblet.

Stikkontakt er den delen som sitter fast på veggen mens **støpsel** er den pluggen som sitter på en bevegelig ledning og som plugges inn i stikkontakten.

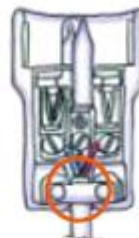
Eksempler på tilkoblinger du kan gjøre selv

Tilkobling av topolet 16 A støpsel med jord

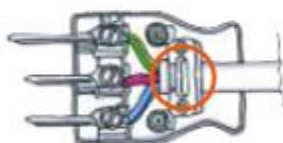
Tilkobling av topolet 16 A støpsel uten jord

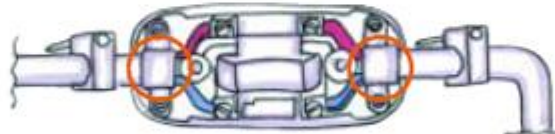
Tilkobling av topolet 16 A skjøtekontakt med jord

Tilkobling av lamper

Tilkobling av 25 A støpsel for komfyrer o. l.

Tilkobling av ledningsbryter

- Den gul-grønne ledningen er jordledning, som skal være litt lenger enn de andre og tilkobles jordkontakten. Denne er merket \perp i tilkoblingspunktet.
- Sett strekkavlastningen over den ytre kappen og skru godt til. Strekkavlastning er merket \odot .
- Skru underdelen og overdelen godt sammen (eller press delene sammen).

<http://elsikkerhetsportalen.no/privat/verdt-å-vite/hva-kan-du-gjøre-selv/Hva%20kan%20du%20gjøre%20selv?>

Lavvoltsanlegg (under 50 volt) kan utføres/monteres av ikke-faglærte dersom:

- Effekten ikke overstiger 200 VA (ca. 200 W).
- Monterings- og bruksanvisning følges nøye.
- Hele anlegget er lett tilgjengelig for visuell inspeksjon og kontroll.
- Tilkobling til 230 V-nettet forstås av registrert virksomhet dersom tilkoblingen ikke er forutsatt gjort over transformator med sertifisert plugg/stikkontakt.

Vær for øvrig oppmerksom på at feilmontasje kan medføre brann. Det anbefales derfor at alt lavvoltsutstyr monteres av registrert installasjonsvirksomhet.

Ved kobling av bevegelige ledninger er det viktig å **påse at lederne ikke blir skadet når isolasjonen fjernes og at det blir god elektrisk kontakt i tilkoblingsklemmene**. Husk også at bevegelige ledninger skal **strekavlastes** rundt den ytre kappen på ledningen. Dersom utstyret krever **jording**, er det viktig å benytte en ledning med jordleder. Denne er gul/grønn og skal tilkobles jordklemme både i støpselet og på utstyret.

Hva du har lov til å gjøre selv fremkommer av [Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr §6](#), med veiledning.

Dersom du skal utføre andre arbeider enn det som er beskrevet ovenfor, må du ta kontakt med en registrert installasjonsvirksomhet.